

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 7128/05

Cemil KAHRAMAN / Türkiye

Başkan

Paul Lemmens,

Yargıçlar

Ksenija Turković,

Jon Fridrik Kjølbros,

ve Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Abel Campos'un katılımıyla 15 Mart 2016 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

18 Ocak 2005 tarihinde bulunulan yukarıdaki başvuruyu göz önünde bulundurarak,

27 Ocak 2009 tarihli kısmî kararı dikkate alarak,

Yapılan müzakerelerin ardından aşağıdaki şekilde karar vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2016. Bu gayriresmî çeviri, Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAYLAR

1. Başvuran Cemil KAHRAMAN, 1945 doğumlu bir Türk vatandaşıdır ve Çanakkale'de ikamet etmektedir. Mahkeme önünde Çanakkale Barosu'na kayıtlı Avukat M. ÖZTOK tarafından temsil edilmiştir. Türk Hükümeti ("Hükümet"), kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın Koşulları

2. Başvuran, Çanakkale'de 343 ve 357 parsel numaralı taşınmazların sahibiydi.

1. 357 No.lu Parsele İlişkin Yargılamalar

3. Başvuran, 19 Eylül 1989 tarihinde söz konusu arsayı satın almış ve arazinin tapusu başvuranın ismine kaydedilmiştir. 1990 yılında yapılan kadastro çalışması sonrasında başvuranın arsası devlete ait orman arazisinin bir parçası olarak sınıflandırılmıştır.

4. Başvuran, kadastro tespitinin sonuçlarının iptali için 21 Mayıs 1992 tarihinde Çanakkale Kadastro Mahkemesinde dava açmıştır.

5. Yargılamalar esnasında mahkeme, bilirkişi raporu istemiş ve bu rapora istinaden, söz konusu arsanın devlete ait orman arazisinin parçası olduğuna kanaat getirmiştir ve buna göre 22 Aralık 1992 tarihinde başvuranın talebi reddedilmiştir.

6. Başvuranın temyiz ve karar düzeltme talepleri, sırasıyla 14 Nisan ve 29 Eylül 1994 tarihlerinde Yargıtay tarafından reddedilmiştir.

7. Başvuran, 30 Ekim 2002 tarihinde yargılamanın yenilenmesini talep etmiştir. Çanakkale'de başka bir parsele ilişkin açılan davada, Çanakkale Asliye Hukuk Mahkemesine 1935 ve 1945 yıllarına ait haritaların sunulmuş olduğunu ileri sürmüştür. Başvuran, bu haritaların yeni bir delil olarak

değerlendirilmesi ve davada göz önünde bulundurulması gerektiğini iddia etmiştir.

8. Çanakkale Kadastro Mahkemesi, 10 Mart 2004 tarihinde başvuranın talebini reddetmiş ve yargılamanın yenilenmesine gerek olmadığına karar vermiştir. Mahkeme kararında, başvuranın arsasının 1992 yılında devlete ait orman arazisi olarak tespit edildiğinden 1935 ve 1945 yıllarına ait haritaların yeni deliller olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığına hükmetmiştir. Yargıtay, 9 Kasım 2004 tarihinde başvuranın temyiz başvurusunu reddetmiştir.

2. 343 No.lu Parsele İlişkin Yargılamalar

9. Orman İdaresi, 1990 yılında bir kadastro çalışması gerçekleştirmiş ve 343 nolu parseli devlete ait orman arazisinin parçası olarak belirlemiştir.

10. Başvuran, söz konusu arsaya ilişkin olarak tapu sicili kayıtlarında devlete ait orman arazisinin parçası olduğunu gösteren hiçbir açıklama bulunmadığı için, 25 Temmuz 1995 tarihinde söz konusu arsayı satın almıştır. Dolayısıyla arsanın tapusu başvuranın adına kaydedilmiştir.

11. Başvuran, kadastro çalışmasını öğrendikten sonra, kadastro çalışmasının sonuçlarını iptal ettirmek amacıyla 14 Nisan 2000 tarihinde Çanakkale Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açmıştır.

12. Mahkeme, ihtilaf konusu arazinin gerçekte devlete ait orman arazisinin parçası olduğuna hükmederek, 12 Nisan 2007 tarihinde davayı reddetmiştir. Karar, 26 Kasım 2007 tarihinde Yargıtay tarafından onanmıştır.

13. Akabinde 23 Mart 2009 tarihinde Orman İdaresi başvuranın tapusunun iptali için tapu iptal davası açmıştır. Çanakkale Asliye Hukuk Mahkemesi, 1 Temmuz 2009 tarihinde başvuranın tapusunu iptal etmiş ve dava konusu arsanın Hazine adına tesciline hükmetmiştir. Başvuranın temyiz ve karar düzeltme talepleri daha sonra Yargıtay tarafından reddedilmiş ve karar 7 Haziran 2010 tarihinde kesinleşmiştir.

B. İlgili İç Hukuk

14. Arazilerin devlete ait orman arazisi olarak belirlenmesi hakkındaki ilgili iç hukuka ilişkin açıklama *Köktepe/Türkiye*, no. 35785/03, §§ 36-65, 22 Temmuz 2008; *Altunay/Türkiye* (k.k.), no. 42936/07, §§ 20-27, 17 Nisan 2012 ve *Arioğlu ve Diğerleri/Türkiye* (k.k.), no. 11166/05, §§ 9-18, 6 Kasım 2012 kararlarında mevcuttur.

15. 6384 sayılı yasa ile getirilen yeni hukuk yolu hakkındaki iç hukuka ilişkin açıklama, *Turgut ve Diğerleri/Türkiye* (k.k.), no. 4860/09, 26 Mart 2013, *Demiroğlu /Türkiye* (k.k.), no. 56125/10, 4 Haziran 2013 ve *Yıldız ve Yanak/Türkiye* (k.k.), no. 44013/07, 27 Mayıs 2014 kararlarında mevcuttur.

ŞİKÂyetLER

16. Başvuran, 343 no.lu parsel ile ilgili olarak Çanakkale Asliye Hukuk Mahkemesinde yürütülen yargılamaların makul süre içerisinde sonuçlandırılmaması nedeniyle, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası kapsamında sahip olduğu adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

17. Başvuran ayrıca Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesine istinaden, mülkiyet hakkının davalı devlet tarafından ihlal edilmiş olmasından şikâyetçi olmuştur. Geçerli tapulara sahip olmasına rağmen, herhangi bir tazminat olmaksızın mülkünden yoksun bırakıldığını ileri sürmüştür.

HUKUKÎ DEĞERLERDİRME

A. 343 No.lu Parsel ile İlgili Olarak Sözleşme'nin 6. Maddesinin 1. Fıkrasının İhlal Edildiği İddiası Hakkında

18. Başvuran, yargılamaların uzunluğunun, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrasında öngörülen "makul süre" şartına aykırı olduğundan şikâyetçi olmuştur.

19. Hükümet, 9 Ocak 2013 tarihli ve 6384 sayılı yasa uyarınca, yargılamaların uzunluğuna ve kararların icra edilmemesine ilişkin başvuruları ele almak üzere yeni bir Tazminat Komisyonu kurulduğunu belirtmiştir. Buna göre Hükümet, başvuranın Tazminat Komisyonu önündeki hukuk yolundan yararlanması gerektiği için, başvuranın iç hukuk yollarını tüketmemiş olduğunu ileri sürmüştür.

20. Mahkeme, Hükümet tarafından da işaret edildiği üzere, *Ümmühan Kaplan/Türkiye* (no. 24240/07, 20 Mart 2012) davasında pilot karar usulünün uygulanmasının ardından Türkiye'ye yeni bir iç hukuk yolu tesis edilmiş olduğunu belirtmektedir. Akabinde Mahkeme, *Turgut ve Diğerleri/Türkiye* ((k.k.), no. 4860/09, 26 Mart 2013) kararında, başvuranların iç hukuk yollarını, bir başka deyişle yeni hukuk yolunu tüketmemiş olduğu gerekçesiyle, bir başvurunun kabul edilemez olduğuna hükmetmiştir. Mahkeme bu şekilde hükmederken, bu yeni hukuk yolunun öncelikle erişilebilir ve yargılamaların uzunluğuna ilişkin şikâyetlere makul bir tazmin ihtimali sunabilecek nitelikte olmasını dikkate almıştır.

21. Mahkeme, *Ümmühan Kaplan* (yukarıda anılan, § 77) kararında, daha önce Hükümet'e tebliğ edilmiş bu tür başvuruları yine de, normal usulü kapsamında inceleyebileceğini vurgulamış olduğunu kaydetmektedir.

22. Bununla birlikte Mahkeme, Hükümet'in başvuranın 6384 sayılı yasayla tesis edilen yeni iç hukuk yolundan yararlanmamasına ilişkin ön

itirazını göz önünde bulundurarak, yukarıda anılan *Turgut* davasındaki hükmünü tekrarlamaktadır.

23. Yukarıdaki açıklamalar göz önünde bulundurulduğunda, Mahkeme, başvurunun bu kısmının, iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle Sözleşme'nin 35. maddesinin 1 ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmesi gerektiği sonucuna varmaktadır.

B. Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. Maddesinin İhlal Edildiği İddiası Hakkında

24. Başvuran, kendisine herhangi bir tazminat ödenmeksizin mülkiyet hakkından mahrum bırakıldığından şikâyetçi olmuştur.

1. 343 No.lu Parsel Hakkında

25. Hükümet, başvuranın zararlarının tazmini için Medeni Kanun'un 1007. maddesi uyarınca tazminat talebinde bulunması gerektiğinden, başvurunun bu kısmının iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle kabul edilemez olduğuna hükmedilmesi gerektiğini savunmuştur.

26. Mahkeme, konuyla ilgili daha önceki kararların ardından Yargıtay'ın 2009 yılının Kasım ayında Medeni Kanun'un 1007. maddesinin uygulanmasına ilişkin içtihadını değiştirdiğini ve orman sınırları içerisinde yer alan taşınmazlarından mahrum bırakılan kişilere tazminat verilmesine olanak sağladığını kaydetmektedir. Yargıtay, bu yaklaşımı sonraki pek çok kararda teyit etmiştir. Daha sonra tazminat talebinde bulunulmasına ilişkin zaman aşımı süresi ve tazminat miktarının hesaplanma yöntemi hakkında içtihat benimsemiştir. Bu sebeple, mülkün gerçek değerine karşılık gelen bir tazminat talebi, tapunun geçersiz olduğuna hükmeden kararın kesinleştiği tarihten itibaren on yıl içerisinde yapılabilmektedir. Bu hukuk yolu artık düzenli bir şekilde kullanılmaktadır (bk. *Mehmet Altunay/Türkiye* (k.k.), no.

42936/07, §§ 25-27, 17 Nisan 2012 ve *Arioğlu ve Diğerleri/Türkiye* (k.k.), no. 11166/05, §§ 15-16, 6 Kasım 2012).

27. Bu bağlamda Mahkeme *Mehmet Altunay* (yukarıda anılan, §§ 32-38) ve *Arioğlu ve Diğerleri* (yukarıda anılan, §§ 26-33) kararlarında, kısa bir süre önce iç hukukta yapılan değişiklikler sonucunda başvuranların yerel mahkemelerde tazminat talebinde bulunabileceğine hükmetmiştir. Mevcut davada farklı bir yaklaşım benimsemek için herhangi bir neden bulunmamaktadır. Mahkeme, başvuranın tapusunu iptal eden mahkeme kararının 2010 yılında kesinleştiğini ve bu nedenle başvuranın Medeni Kanununun 1007. maddesine istinaden kendisini mülkünden mahrum bırakan nihai kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren on yıl içerisinde yerel mahkemeler önünde hâlâ dava açabileceğini kaydetmektedir.

28. Mahkeme, yukarıdaki açıklamaları göz önünde bulundurarak, başvuranın söz konusu yeni hukuk yolundan yararlanması gerektiğine ve başvurunun bu kısmının iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması gerekçesiyle Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmesi gerektiği sonucuna varmaktadır.

2. 357 No.lu Parsel Hakkında

29. Mahkeme öncelikle başvuranın arazisinin 1990 yılında hazineye ait orman arazisi olarak tespit edildiğini ve bu tespit hakkındaki yerel yargılamaların 29 Eylül 1994 tarihli Yargıtay kararı ile sona erdiğini dikkate almaktadır. Başvuranın mülkiyet hakkına müdahale o anda kesinleşmiştir.

30. Mahkeme, başvuranın yargılamanın yenilenmesi talebinin 2004 yılında reddedilmesine ilişkin şikayetiyle ilgili olarak, başvuranın talebinin, başvuranın mülkiyet hakkının ihlal edilmesine dayanan iddiasının esasının yeniden incelenmeden, yeni delillerin bulunmaması gerekçesiyle reddedilmiş olduğunu kaydetmektedir. Söz konusu ret kararının, önceki kararların kesin hüküm niteliğini etkilemediği için, başvuranın mülkiyet hakkına yeni bir müdahale olarak değerlendirilemez.

31. Dolayısıyla başvurunun bu kısmının, yargılamanın yenilenmesi talebinin reddine yönelik olması nedeniyle, Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. ve 4. fıkraları uyarınca, *konu bakımından* Sözleşme hükümlerine aykırı olduğu gerekçesiyle reddedilmesi gerekmektedir.

32. Başvuranın şikâyetinin gerçekte 29 Eylül 1994 tarihli Yargıtay kararı ile son bulan yargılamalara yönelik olduğu şeklinde anlaşılması gerektiği hususunda Mahkeme, başvurunun bu tarihten sonra altı aydan daha fazla bir süre sonra yapılmış olduğunu kaydetmektedir. Ayrıca, başvuranın yargılamanın yenilenmesi talebinin, işin esasına ilişkin yeni bir inceleme yapılmaksızın 2004 yılında reddedilmiş olması nedeniyle, söz konusu ret kararının daha önceden kesinleşmiş karara ilişkin altı aylık sürenin işlemlerini yeniden başlatma etkisi olmamıştır (bk. *Prystavska/Ukrayna* (k.k.), no. 21287/02, 17 Aralık 2002 ve *Berdzenishvili/Rusya* (k.k.), no. 31697/03, AİHM 2004-II (özetler)).

33. Sonuç olarak, başvurunun bu kısmının, Sözleşme hükümlerine uygun olduğu varsayıldığında dahi, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkraları uyarınca altı aylık süre şartına uyulmaması nedeniyle reddedilmesi gerekmektedir.

Bu nedenlerle, Mahkeme, oybirliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar İngilizce olarak tanzim edilmiş ve 7 Nisan 2016 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Abel Campos
Yazı İşleri Müdür

Paul Lemmens
Başkan Yardımcısı